సుఖాంతమైన సంక్రాంతి

శ్రీనివాసకాశ్యప

"ప్రతిచిన్న విషయానికీ చిన్నపిల్లల్ని పట్టుకుని సాధిస్తుంటే అది మంచిది కాదన్నానేగాని నీపిల్లల్ని నీసంసారాన్ని నిన్ను చక్కదిద్దుకోవద్దనలేదే!...ఏవన్నా వాళ్ళు తెలీక తప్పుచేస్తే బుజ్జగించి అలా కాదు - ఇలా చెయ్యాలి - అని చెప్పకో వాలిగాలి గోడను బాదినట్లు బాదితే వాళ్ళకి ఇంగితజ్ఞానం కలుగుతుందా?-ఏమో! నేనూ పిల్లల్ని పెంచాను; పెద్దవాళ్ళను చేశాను. కాని ఆవిషయం తెలీలేదు ఇన్నాళ్ళుగా. ఇన్నేళ్ళొచ్చి మీమీ మాటలు పడుతూ మీ అధికారాలకు అగగలాడుతూ పడుండాల్సిన రాత నాకేం పట్టలేదు. ఆమహారాజు కాస్తో కూస్తో గంజి కాచుకు తాగడానికి అట్టే పెట్టి పోయారు ఒకరిపెట్టు కోకుండా. మీ పతాలు మీ నెత్తిన పోసుకోండి! నా దారిన నాయింటికి నేను వెళ్ళిపోతాను."

అప్పుడే అలా స్నేహితుడు పార్వతీశంతో పనంటివెళ్ళి ఇంటకొచ్చాను. గడపలో అడుగు పెట్టానో లేదో వినిపించాయీ మాటలు. కాసేపలానే నించుండిపోయాను. ఇంతలో ఓసంచీలో గుడ్డలు కుక్కుకుంటూ గబగబా వాకిట్లోకొస్తున్న బామ్మ కన్పించింది. ఎదురుగా వస్తున్న ఆమెని ఆక్షణంలో చూడలేకపోయాను. కోపంతో ముఖం ఎర్రబారి వుంది. కనుకొలకుల్లోంచి జారుతున్నాయి అశ్రువులు! ఎందుకలా ఆమె బైటికివెళ్ళిపోతోందో అర్థంకాలేదు నాకు. అప్పుడున్న ఆమెమూర్తినిచూసి ఎలా పలకరించాలో కూడా తెలీక తెలమొహం వేసుకు చూస్తూ నించుండిపోయాను. కొంతసేపటికామె నాదృష్టికి దూరమైపోయినది. మెల్లిగా లోపలికి అడుగులు వేశాను. ఎదురుగా అత్తయ్యా, రాధా కనిపించారు. రాధను అత్తయ్య చంకనేసుకోబోతుంటే విరబిగుస్తోంది రాధ. అది జారిపోతుంటే ఆమె పైకి లాక్కుంటోంది. రాధ సన్నగా ఏడుస్తోంది; 'బామ్మతో వెళ్తానేఅత్తయ్యా!' అంటూ. 'నీళ్ళుపోసుకోపద. తర్వాత వెళ్దువుగాని' అని నెమ్మదిగా దాన్ని దొడ్డివేపు తీసుకువెళ్తోందత్తయ్య.

"దాన్ని ఒదిలిపెట్టు కమలా! నేనొచ్చి పోస్తానునీళ్ళు!" గర్జించింది అమ్మ లోపల్నించి కోపంగా.

ఈమాటలు విన్న రాధ కూని రాగాలు తియ్యడం మానేసి అత్తయ్య చంకలో సరీగా కూచుని జాలిగా చూసిందామె వేపు.

"నేనుపోస్తానే ఒదినా! మళ్ళీ నువ్వెందుకు?" అంది అత్తయ్య జాలిగా చూస్తున్న రాధ వేపు చూస్తూ.

ఏమనుకుందో ఏమో మళ్ళీ మాట్లాళ్ళేదు అమ్మ. రాధ, అత్తయ్యా దొడ్లోకెళ్ళిపోయారు.

"చిన్నప్పట్నించీ పెంచిందిగనుక దాన్నేమన్నా ఆమె సహించలేదు. ఆమెకు అదంటే గారాబమే. ఆమె కామాత్రం అధికారంలేదూ ఈ ఇంట్లో?... చిన్న విషయందగ్గిర్నించి పెద్ద విషయందాకా ఇలాపోట్లాడుకుంటూంటే ఇంట్లో మొగాడేం కావాలి?...మంచీచెడూ తెలీని కుర్రదానికి బుద్ధిలేదంటావుగాని, ఇన్నేళ్ళొచ్చిన నీబుద్ధి ఏమయింది?...ఎందుకంతకష్టం కలిగించావామెకి? పండగ ముందర ఆమె కాస్తా అలా ఆ పల్లెటూరికి వెళ్ళిపోతే అక్కడివాళ్ళేమనుకుంటారు? తీరా భోగినాటికి బావమరిది వచ్చి కూచుంటాడు అతనేమనుకుంటాడు. ఆమె ఇంట్లో లేకపోయేసరికి?... మనవరాలూ, పెంచిన ప్రేమాగనక ఆమె ముద్దుచేస్తుంది. అందులో తప్పేముంది? అసలీవిషయాల్లో ఎందుకు నీకింత పట్టుదల? ఏళ్ళొగాగా నేసరా?.. బుద్ధిలేకపోతే సరి!" అని గుసగుసలాడుతూ బయటికి వెళ్ళిపోయారు నాన్నగారు.

"ముద్దుచేసే నేనేం వద్దనలేదే?...ప్రతిదానికీ ఇప్పుడే అంత మంకుపట్టుపడుతుంటే ముందు ముందు అది అసలు చెప్పిన మాట వింటుందా?...అన్నిటికీ అది ఆడిందే ఆట, పాడిందే పాటగా ఇలా చేసుకో[...] ఎలాంటి పిల్లలైతేమాత్రం చెడిపోరూ... అంటుకని, "అన్నిటికీ గారాబం చేస్తే ఎలాగండీ! అలాఅయితే పిల్లలు చెప్పిన మాట వింటారా?" అన్నాను. ఇందులో అంత క్షమించరాని, తాము ఇల్లువిడిచిపోయేటంత తప్పేంచేశానుగనక?...దీనికేఇలాఅందరూ అలరిపెట్టాలా?...ఇంతకి ఇదంతా నాకర్మ! ఎవర్నని ఏంలాభం? దాన్ని ఎవరి మాటా పనేమీ వినకుండా చేసేశారు. అది అన్నంతా సాగించుకుంటోంది ఈ ఇంట్లో. బామ్మగా తనకెంత బాధ్యతుందో తల్లిగా నాకూ అంతే బాధ్యతుంది. అలాంటప్పుడు, నేనీమాట అనడంలో తప్పేమిటి?...అతి గారాబం చెయ్యొద్దండీఅన్నాను అంతేగా! తమర్నేం దూషించలేదే...?" అంటూ గదిలో ఏడవడం మొదలెట్టింది అమ్మ.

ఇవతలింట్లోవున్న రాధ, "బామ్మకావాలే అత్తయ్యా!" అని మంద్రస్థాయిలో రాగాలాపన ప్రారంభించింది. ఆరోజు, ఉన్నట్టుండి ఇల్లంతా విషాదం వ్యాపించినట్లనిపించింది నాకు. అంతా తలోమూలా దిగులుతో కూచుండిపోయారు. ఇంతకీఅసలేంజరిగిందో అప్పటికి నాకు పూర్తిగా అర్థంకాలేదు. మామామయ్య పండక్కి వస్తాడని అప్పటికి వారంరోజులుగా మేమంతా హడావిడి పడిపోతున్నాం. ఆసంవత్సరమే మా కమలత్తకు పెళ్ళయింది. పెళ్ళయింతర్వాత మొదటి పండుగా-అందులో ముఖ్యంగా పెద్ద పండగ కనుక మామామయ్యను రమ్మని ఆహ్వానించారు పండక్కి. మా అత్తని ఇంకా కాపరానికి పంపించలేదు. అందుకని ఇక్కడేవుంది. పండగెళ్ళాక, ఏ మాఘమాసంలోనో పంపించాలని, బామ్మ వాళ్ళనుకుంటుంటే విన్నాను. పండక్కి కొత్త బట్టలూ అవీ దర్జాగా కొనాలని, అల్లుడికి (మామయ్యకి) ఏదో బహుమతి ఘనంగా ఇవ్వాలనీ అనుకుంటోంది మా బామ్మ అందుకని అన్నీ ఏర్పాటూ చేస్తోందికూడా!

కిర్లోస్కర్-
ఇండియామాన్

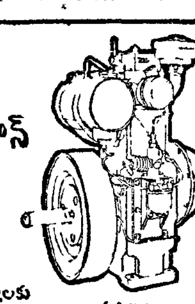

మోటారులు
ఇంజనులు
పంపులు
చెరకుగానుగలు
విశాఖ శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు
విక్రేతలు
రేడియో అండ్ ఎలక్ట్రికల్సు
విజయనగరం
PHONE 111
GRAMS RADELECT

★ సుఖాంతమైన సంక్రాంతి ★

అసలు, పండగముందు మా స్వంత ఊరికెళ్ళి ప్రతిఏడూ, మాబామ్మ మాసూలు చేయించి కొత్తబియ్యం, అవీ తెచ్చేది. కొంత ధాన్యం అక్కడ మాయింట్లో పోసేసి కొన్ని అమ్మేసి, భోగికు డబ్బు కూడా పట్టుకొచ్చేది. ఈ సంవత్సరం మా మామయ్య వస్తానని ఉత్తరం రాయడంచేత, తీరా తను పండుగముందు అక్కడికి వెళ్లి పోతే, భోగిదాకా వుండాల్సొచ్చి తను రావడం ఆలస్యమయిపోతుందేమోనని వెళ్ళడం మానేసి, రైతుకు కబురుచేసింది; తనీసారి రావడానికి వీలేదని, వడ్లు బియ్యం కొత్తవి పండగలోపల పంపించమనీను. కానీ, తీరా ఈమె ఇలా రాద్రయాత్రి దాల్చి ఎందుకు వెళ్లిపోయిందో తెలీలేదు నాకు. ఆరోజు ఆదివారం కావడాన ఇంట్లోనే ఉన్నాను. మళ్ళీ నాన్నగారొస్తే ఎవర్నడగడానికీ వీలుండదని నిమ్మదిగా అత్తయ్యదగ్గర చేరిఅడిగాను సంగతేమిటని.

"పొద్దున్నే, మీరంతా కాఫీలుతాగాక అమ్మ స్నానంచేసి వంట ప్రయత్నంలో వుండిపోయింది. ఏదో స్వీటూ అదీ చెయ్యాలని. రాధకి నీళ్లు పోద్దామని వదిన పిల్చింది. అది బామ్మే పొయ్యాలని పట్టు పట్టింది. వదిన నాలుగు చరిచింది రాధని. అమ్మ నన్ను కేకేసి రాధకు నీళ్ళు పొయ్యమంది. దాన్ని ఏడిపిస్తున్నారని విసుక్కుందామె లోపల్నుంచే. నేను గదిలోంచి ఇవతలికొచ్చి రాధను ఎత్తుకున్నాను. వదిన అందుకుని, 'దాన్ని మీరందరూ గారాబంచేసి, సగం చెప్పినమాట వినకుండా చేస్తున్నారు! వదిలిపెట్టు కమలా దాన్ని! నేనే పోస్తా నీళ్ళు. ఎందుకు పోయించుకోదో, తల ఎలా దువ్వించుకోదో చూస్తాను' అంది కొంచెం కోపంగా వదిన. అయితే మరీ అంతకోపం పైకి చూపించలేదనుకో! ఐనా అమ్మకి మాత్రం విపరీతమైన కోపం వచ్చేసింది. చేసే చేసే పని ఎక్కడిదక్కడ వదిలేసి విసుక్కుంటూ సంచిలో నాలుగు గుడ్డలు పెట్టుకుని ప్రయాణమైంది. ఇంతలో అన్నయ్య లోపలికొచ్చారు, ఎక్కడికో వెళ్ళినవాడు. అన్నయ్యతోకూడా ఏమీ మాట్లాడలేదు. గబగబా బైటికి వెళ్ళిపోయింది అమ్మ. నేనేదో చెప్పబోతుంటే కూడా వినిపించుకోలేదు. వదిన గదిలోకెళ్ళి ఏడవటం మొదలెట్టింది. ఎవరికేం చెప్పగలం!..." అని ముగించింది అత్తయ్య. అదా సంగతి అనుకున్నాను నేను.

* * *

నిజానికి రాధంటే అమిత ప్రేమ బామ్మకి. అది ఏదికావాలంటే అది తెచ్చియిచ్చేది. కొండమీది కోతి కావాలన్నా బామ్మ సమకూర్చడానికి సిద్ధమే! అంత యిదిగా చిన్నప్పటినించీ దాన్ని పెంచుతోంది. ఆమె అసరా చూసుకునే అది ప్రతిదానికీ పేచీకి దిగుతుండేది. దాని సంరక్షణంతా ఆమె చేతిమీదుగానే జరగాలి. తలదువ్వడం, నీళ్ళు పొయ్యడం, అన్నం పెట్టడం దగ్గర్నుంచి నిద్రపుచ్చేదాకా ఆమే చెయ్యాలి, లేదా మా అత్తయ్య అయినా చెయ్యాలి. అంతేగాని, అమ్మదగిర దాని అరనిమిషం కూడా వుండేదిగాదు. ఆమెదగ్గిరైతే అది చెప్పినట్లల్లా ఆమె తలాడించేదిగాదు. చెప్పినమాట వినకపోతే నాలుగు తన్నేది. అందుకని, ఆమెను చూస్తే బెదిరిపోయి అసలు దగ్గరచేరేదేగాదు.

బామ్మా, అత్తయ్యా అమిత గారాబంచేసి రాధను తనకు దూరంచేస్తున్నారన్న అనుమానంతో వాళ్ళలా చెయ్యడం అమ్మకి గిట్టేదికాదు. దానాదీనా ఈ చిన్నతగాదా జరిగింది. ఇదీ అసలుకథ!

బామ్మ వూరికెళ్ళినప్పట్నించీ రాధ సరీగా తిండితినడమే మానేసింది. ఎప్పుడూ ఏదో ఒకపేచీ పెట్టుకుని ఏడుస్తూండేది. దానికి బామ్మమీద బెంగవల్ల అత్తయ్య దగిరచేరి గొణుగుతూ వుండేది బామ్మదగిరికెళ్ళాలని. ఆమె వూరికెళ్ళిన ఈ వారం పదిరోజులకే చాలా చిక్కిపోయింది రాధ. దాన్ని చూసినప్పుడల్లా జాలేసేది. బామ్మ వూరికెళ్ళిపోయినప్పట్నించీ యింట్లో

సుఖాంతమైన సంక్రాంతి

అశాంతి ఆవరించింది. ప్రతిపూటా అమ్మ మీద కేకలేస్తూనే వుండేవారు నాన్నగారు.

* * *

నిమ్మదిగా ఇరవై రోజులు గడిచాయి. రాధ చిక్కి సగమైంది. కళ్లలోతుకు పీక్కుపోయాయి. అన్నం కలిపి నోట్లో పెడితే పళ్లు బిగించి మింగేదిగాదు. ఎప్పుడో మరీ ఆకలైతేతప్ప ఇన్ని పాలన్నా తాగేదిగాదు. ఇలా సాగుతోంది రాధ సత్యాగ్రహం!

దీనివరస చూసేసరికి దిగులుపుట్టుకొచ్చి, నాన్నగారు నానా కేకలూ వేసేవారు అమ్మని. బామ్మని వెళ్ళిపిల్చుకురమ్మంటే, నే వెళ్లనన్నారు. పైగా, అమ్మేవెళ్లి బామ్మ కాళ్లమీదపడి ప్రతిమాలి తీసుకురావల్సిందే గాని, తనేమీ తను వెళ్ళనన్నారు. చేసేదేం లేక గుటకలుమింగుతూ వూరుకుందిఅమ్మ.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం మాకు మామూలుగా గుడ్డలుయిచ్చే అతను వచ్చాడు. ప్రతి పండక్కి తప్పకుండా వచ్చి యిచ్చి పోతుండేవాడు. ఆ మామూలు ప్రకారం అతను వచ్చాడు. డబ్బు చేతిలో వున్నప్పుడతనికిస్తుండేవాళ్లు. అలాగే సంక్రాంతి దగ్గరపడ్తోందిగదా అని బట్టలమూట నెత్తిన వేసుకుని వచ్చాడు. వాకిట్లో మూటదింపుకుని బామ్మని కేకేశాడు మరి బామ్మ లేదుగా! అందుకని అమ్మే బయటికొచ్చింది.

"పండక్కి బట్టలు తీసుకోరూ అమ్మగారూ?" అన్నాడు.

"ఇప్పుడేం వద్దు లేవయ్యా!" అంది అమ్మ అదోలా.

"అదేమిటమ్మగారూ! పెదమ్మగార్ని పిలవండి. ఆ అమ్మతో మాట్లాడి వెళ్తాను" అన్నాడతను.

"పెద్దమ్మగారు వూరికెళ్ళారు!" అంది అమ్మ దిగులుగా.

"ఆమెగారు, ముందు బోణీచేస్తే తెచ్చిన సరుకంతా అయిపోతుందండీ ఇప్పు" అన్నాడు నిరుత్సాహంగా వర్తకుడు.

"సరే! మరి ఆమె లేదనే ఇప్పుడు తీసుకోడం మానేస్తా" అంది అమ్మ గాద్గదికంగా.

"పోనీలెండి అమ్మా," అంటూ దిగులుగా కదిలాడతను. నాలుగడుగులు వేసినవాడల్లా మళ్ళీ వెనక్కు వచ్చి "పోనీ అమ్మగారూ! భోగిరేపనగా వస్తాను. అమ్మగారితో చెప్పండి. అయినా ఆమె వుండరేండి. భోగినాటికైనా వచ్చేస్తారు. మళ్ళీ ఓసారివచ్చి చూసిపోతాను!" అనిచెప్పి వెళ్లిపోయాడు

అతనలా వెళ్ళాక, అమ్మకెందుకో ఆపుకోలేని దుఃఖం వచ్చేసింది. ఏం చెయ్యటానికీ తోచక కాబోలు గదిలోకెళ్లి పడుకుంది. రాధకూడా తనకి కొత్తబట్టలు కొననేదని కాసేపు గోలచేసింది అత్తయ్య ఎగిర.

బామ్మంటే నాక్కూడా మంచి మంచి బట్టలు కొనిచ్చేది. ఈ పెద్దపండగ చాలా ఘనంగా చేసేది. ఎన్నో పిండివంటలు చేసి, ఏది లేదనుకోకుండా నలుగురికీ పెట్టేది. సంక్రాంతి పండగ బలేదర్జాగా చేసేది. అసలీ సంవత్సరం మా మామయ్యకూడా వస్తాడు గనుక యింకా బాగా చేస్తుంది బామ్మ అనుకున్నాను. కాని, అన్నీ తల్లక్రిందులయాయి.

ఆమెవుంటే, అన్నీ తన చేతిమీదుగా చేసుకుపోయేది. అలాంటిదిఆమె ఇంట్లో లేకపోయేసరికి ఎవరికీ ఉత్సాహం లేదు. అంతా అదోలా అయిపోయారు. చిన్నపిల్లల్ని కేకలేసే ఈ పెద్దవాళ్ళు, ఇలా ఎందుకు తగూలాడుకుంటారో అర్థంకాలేదు నాకు. చిన్న చిన్న విషయాలకి పెద్ద పెద్ద అర్థాలుకల్పించుకుని ఒకళ్ళనొకళ్ళు జీవితాంతం ఎందుకు సాధించుకోవా లనుకుంటారో కూడా, ఎంత ఆలోచించినా బోధపడలేదు. ఒకరికి చెప్పడమేగాని, తాము ఆచరించడంవుండదు ఈ పెద్దవాళ్ళలో. నిజాని కందరు పెద్దవాళ్ళలా కాదు బామ్మ. కాని, ఆమె కూడా ఈసారి ఇలా ఎందుకుచేసిందో?... అనుకున్నాను. నా ప్రశ్నకి సమాధానం దొరకలేదు.

"ఏమయితే నేం! పండక్కి మామయ్యొ రావడంగాని, కొత్తబట్టలు కొనుక్కోడం గాని, సర్దాగాఅందరం కాలక్షేపం చెయ్యడం గాని లేకుండా పోయాయి. ప్చ్!" అనుకున్నాను. అయినా ఒక్క ఆశమాత్రం వదలేదు నన్ను. "భోగినాటికైనా బామ్మ వచ్చితీరుతుంది. కారణం—ఇన్నిరోజులు మమ్మల్ని ఒదిలివుండలేదు ఎప్పుడూ. కాగా, మామయ్య పండక్కి వస్తాడని ఆమెకి తెల్సు. అందుకేతి తప్పకుండా వచ్చేస్తుంది," అని గట్టినమ్మకం కుదిరిపోయింది.

బామ్మ, ఎప్పుడువస్తుందా అని ఎదురు చూస్తున్నాను నామటుకు నేను. ప్రతిరోజూ పొద్దున్నే బస్సు వస్తుందేమోనని వాకిట్లో కాపలా వేసేవాణ్ణి. ఒకరోజున— ఇక రెండురోజులుమాత్రమే వుంది భోగి— వాకిట్లో నించున్నాను. రెండెడ్లబండి మా ఇంటివేపే రావడంచూసి, నా హృదయం గంతులేసింది! నా ఆనందానికి అంతే లేదిక. బండి వాకిట్లోకి వచ్చేదాకా ఆత్రుతపడిపోయాను. తీరాచూస్తే మా రైతు! ఒక బియ్యంమూటా, ఇంకా ఏవేవో వేసుకుని వచ్చాడు. అవి లోపలపడేసి, ఎడ్ని బండికి కట్టేసి అతను అలా బజార్లోకి బయల్దేరాడు. అతనితోపాటే నాన్నగారు కూడా వెళ్లారు. ఇద్దరూ కల్సివెళ్ళి పండక్కి ఏమన్నా కొనుక్కొస్తారేమో అనుకున్నాను. అతను మాత్రం వూరికి పట్టుకెళ్లడానికి ఏవో గుడలుకొమోను కొనుక్కున్నాడు. నాన్నగారు మాత్రం చేతులూగించుకుంటూ వచ్చారింటికి.

ఇంటికి రాగానే మా రైతుకు భోజనం పెట్టారు. అతను భోజనం చేసేసి బయల్దేరబోతున్నాడు. ఇంతలో టెలిగ్రామ్ వచ్చింది అంతా ముందు కంగారుపడిపోయారు ఏమిటోనని. తీరా, చించిచూస్తే— మా మామయ్య, భోగినాటికి వస్తున్నాననీ, స్టేషనుకు రావాల్సిందనీ ఇచ్చిన టెలిగ్రాము.

రైతు బండికట్టుకుని బయల్దేరాడు నాన్నగారు కూడా ఆఫీసుకు వెళ్తూ రైతును సాగనంపటానికి అతన్తోపాటే బయల్దేరారు.

* * *

ఒంటరిగా వాకిట్లో నిలుచున్నాను. ఇంకొక్కరోజేవుంది భోగిపండగ. బామ్మ వచ్చే సూచనేమీ కనిపించలేదు. నా గాలిమేడలన్నీ గాలిలో కలిసిపోయాయి ఒక్కసారిగా. ఆనాడు యింట్లో అందరికన్నా విచారం ఎక్కువేంది నాకు. అయినా ఆశగా వాకిట్లోనే తచ్చాడుతున్నాను. కారణం—ఏ బస్సులో వచ్చినా వచ్చెయ్యొచ్చు బామ్మ. రోజుకి నాలుగు బస్సులున్నాయి మా వూరికి. చాలామంది బస్తీనించి సరుకులు కొనుక్కుని మావూరికి నడిచే వెళ్తుంటారు కూడా. అందుకని ఇంకా బామ్మ వస్తుందన్న ఆశ పట్టుకు పీడిస్తూనే వుంది నన్ను. అంచేత వాకిట్లోంచి కదలబుద్దెయ్యలేదు. అదిగాక, నిన్న రైతువెళ్లి టెలిగ్రామ్ వచ్చిందని కూడా చెప్పివుంటాడు. ఇలాఇలా ఆలోచనలు నా బుర్రలో పరుగెడుతూనే వున్నాయి. ఇంతలో వాకిట్లోకొచ్చి ఆగింది బండి!

గబగబా బండి ముందుకు వెళ్ళాను నేను.

(64-వ పేజీ చూడండి)

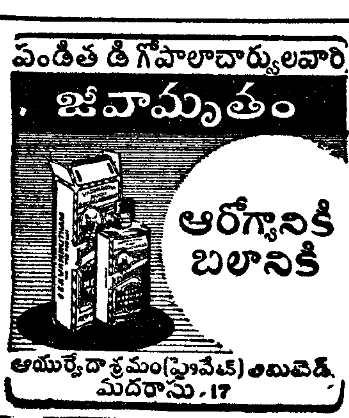

★ సుఖాంతమైన సంక్రాంతి ★

(23–వ పేజీ తరువాయి)

బామ్మ దిగింది! అంత క్రితమే లోపలి గుమ్మంలోవుంది కాబోలు రాధ గబగబా వచ్చి బామ్మని చుట్టేసింది తీగలా. ఇంతలో ఈ సందడికి అమ్మకూడావచ్చి గుమ్మంలో నించుంది. బామ్మని చూసేసరికి ఎందుకనో అందరికీ కళ్లలో నీళ్ళు తిరిగాయి. పైకి వినపడకపోయినా, బామ్మ కూడా ఏడ్చేసినట్టనిపించిందా క్షణంలో ఆమె ముఖం చూస్తే. చాలా చిక్కిపోయింది బామ్మ. మేలిమి బంగారంలావుండే ఆమె శరీరం నలబడిపోయింది. ఎప్పుడూ నవ్వుతున్నట్టుండే ఆమె ముఖం, సంతోష విషాదాలతో మిళితమై వెలవెల బోతున్నట్టుంది.

బామ్మ గుమ్మంలో అడుగు పెట్టిందో లేదో, అమ్మ ఆమెకు సాష్టాంగపడి క్షమించమని తన కన్నీటితో అడిగింది.

"అదేమిటే—పిచ్చిపిల్లా, లేలే!" అంది అమ్మను రెక్కపట్టుకు లేవదీస్తూ బామ్మ.

ఈ హడావుడికి, ఆఫీసుకు టైమయిపోయిందని త్వర త్వరగా స్నానం చేస్తున్న నాన్నగారు సగం ఒళ్ళు తుడుచుకోకుండానే నీళ్ళగదిలోంచి వచ్చేశారు. ఎదురుగా కనిపించింది బామ్మ. నాన్నగారుకూడా ఆమెకి నమస్కరించారు అశ్రుపూరితనయనాలతో.

బామ్మ, ఆశీర్వదించింది కాబోలు, సంతోషంగా కదిలాయి ఆమె పెదవులు.

సంక్రాంతి ఇంకోరోజున్నా ఆ నాడే మా యింట్లో పండుగలా అనిపించింది. అందరం అమితోత్సాహంతో వున్నాం. తెలవారితే మామయ్యకూడా వస్తాడుగా మరి! ఇంక మా ఆనందానికి అంతే లేదు. అయితే మా మామయ్య సంగతనుకున్నప్పుడల్లా అత్తయ్య అదోలామారిపోయేది. ఇక మా రాధ చెప్పనే అక్కర్లేదు. బామ్మదగ్గర చేరి చిలకపలుకులు ప్రారంభించింది ఇంతలో వాకిట్లోంచి "అమ్మగారూ! పెద్దమ్మగారూ!" అన్నకేక వినిపించింది. అందరం ఒక్కసారే అటువేపు చూశాం. వాకిట్లో ప్రత్యక్షమయాడు బట్టల వర్తకుడు.!

బామ్మ అందరికీ బట్టలు కొనేసింది. ముఖ్యంగా మామయ్యకీ, అత్తయ్యకీ మంచి బట్టలు కొన్నది. కుట్టడానికివ్వాల్సిన బట్టల్ని మాయింటిపక్కనుండే దర్జీని పిల్చి ఇచ్చేసింది.

"ఏం అమ్మగారూ! ఇన్నాళ్ళు వేరారు మకాం? నేను మొన్నోసారి వస్తే లేరని చెప్పారు. పండగ రోజుల్లో వూరికెళ్ళి కూచున్నారేమిటి"? వర్తకుడు అడిగాడు.

"పండగముందే వచ్చేశాగా! మరి వస్తున్నప్పుడు వెళ్ళద్దూ?" అంది బామ్మ సమర్థించుకుంటూ.

"అది కాదండీ! ముందు మీరు బోణీచేస్తారేమో ఈ పండగరోజుల్లో గిరాకీలు బాగా తగుల్తాయని అనుకున్నాను. ఆశతో వచ్చి చూస్తే మీరు కనిపించలేదు. పైగా మీ యింట్లో అంతా అదోలా కనిపించారు. నిజంగా ఆ నాడు ఏడుపొచ్చిందంటే నమ్మండి! ఆఖరికి భోగియుందరోస్తానని చెప్పివెళ్ళిపోయా" అన్నాడు.

"సరేలే—పండగింకా అయిపోలేదుగా! గిరాకీలు తగుల్తాయలే!" అంది బామ్మ ఉత్సాహాన్ని కల్గిస్తూ.

నవ్వుతూ మూటబుజానేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు అతను.

* * *

తెలవారుజామునే లేచాము. మా స్నేహితులంతా పోగయ్యారు భోగిమంటవెయ్యడానికి. అందరం ఆ హడావిడిలో వుండిపోయాము తలంటిపోసుకోడానికి రమ్మని కబురొచ్చింది. ఇంటికి వెళ్ళాను ఇంటికి వెళ్ళేసరికి మా మామయ్యకూడా అప్పటికి వచ్చేశాడు. అందరంతలంటిపోసుకున్నాము. కొత్తబట్టలు కట్టుకున్నాము. రాధ కొత్త బట్టలు కట్టుకుని బామ్మకి దండం పెట్టింది. అమ్మా, అత్తయ్యకూడా అలాగే చేస్తారు. అందుకని అదికూడా అలానే చేసింది రాధ మునుపటి రాధ కాదిప్పుడు. ఎంతో బుద్ధిమంతురాల్లా మారిపోయింది బామ్మవచ్చాక! దాని ముద్దొచ్చే చేతులు రెండూ పట్టుకుని రాధని దగ్గరగా తీసుకుంటూ సంతోషంగా దీవించింది బామ్మ!.

అందరం ఎంత నిరుత్సాహాన్ని పొందామో అంతకు రెట్టింపు ఉత్సాహాన్ని కలించింది బామ్మ, మామయ్యల రాక. ఇంక మా రాధ సంగతి చెప్పనే అక్కర్లేదు. మామయ్యతో చాలా సర్దాగా వున్నారు. అత్తయ్య మాత్రం ఆనాట్నించీ గదిఒదిలి ఇవతల తిరగడమే మానేసింది.

భోజనాలయ్యాక, అందరం వరండాలో కూచుని సర్దాగా కబురాడుకుంటున్నాము. మామయ్య గదిలో విశ్రమిస్తున్నారు, తెలవార్లూ ప్రయాణం చెయ్యటంచేత. ఇంతలో అక్కడికొచ్చారు నాన్నగారు రాధనెత్తుకుని. 'నామీద కోపం పోయిందే బామ్మా' అని అడుగుతున్నారు రాధని.

రాధ, 'నామీద కోపం పోయిందిలే!' అని నిక్కి, అమాంతం ఆయన చంకలోంచి దిగి బామ్మమీదికి దూకింది, అందరం నవ్వేశాం. ఆ సంతోషం పట్టలేక, పెద్దగా నవ్వింది బామ్మకూడా. అమ్మకూడా ఆనాడెంతో సంతోషంగా కనిపించింది నిజంగా ఆనాడు మా ఇల్లు కళకళలాడింది!

బామ్మ ఒళ్లో ఒదిగి ఒదిగి కూర్చుంటున్న రాధని చూసి అప్పుడే అక్కడి నుంచి లేస్తూన్న అత్తయ్య వెక్కిరించింది; 'మా అమ్మ ఒళ్ళోనుంచి లేచిపో!' అని. బామ్మ రాధవేపు చూసింది ఏమిటి అన్నట్టు. రాధ కళ్ళు చిన్నవిచేసి, అత్తయ్యను మళ్ళీ ఎక్కిరించి, బామ్మ మెడ పట్టుకుని గట్టిగా కౌగలించుకుంది ఉత్సాహంగా!

* * *

ఆ సంక్రాంతి పండుగ, ఆదిలో మా అందర్నీ అలమటింపజేసినా, ఆఖరికి ఆనందోత్సాహాలు వెలిబిరియజేసి వెళిపోయింది. ★

తక్కువ ఖర్చులోనే ఎక్కువహోదాలు

(54 వ పేజి చూడుడు)

కుట్టి, లంగా, వోణీ, చోళీకుట్టుకుని, కట్టుకు చూద్దును కదా? బలే బాగున్నాయి అందంగా. ఎప్పుడన్నా, కట్టుకోనవన్నీ పెట్టెలో పెట్ట, మొన్న మా వాళ్ళింట్లో కట్టుకున్నాను. ఫలానావిధంగా కుట్టాను అని చెబితే, అందరూ చాలా ఆశ్చర్యపోయారు. నిజంగా ఇంటికి వచ్చినవారు, మేం కట్టుకున్న గుడ్డలు, మా ఇంట్లో, దిమ్మలకు, కుర్చీలకు, కిటికీలకు, వుపయోగించే గుడ్డలు చూసి. అవి ఎంతో ఖరీదైన వనుకుంటారు కాని అవన్నీ చిరిగిన గుడ్డల్ని నేనూ మా అక్క కలసి పొదుపుచేసి రకరకాలుగా రంగు రంగులుగా కుడతాము. మా ఇంట్లో (మగవారి పేంట్సుతప్ప) ఏ వక్క బట్ట టైలరు ముఖంచూడదు. ఆఖర్కి కత్తిరింపు గుడ్డలు, ఇంకా చీరల అంచులు జాగ్రత్తచేసి రంగు రంగులుగా అతికి రకరకాల లేసు ఇంకా అన్నీ తయారుచేస్తాం, ఇవన్నీ చూస్తే అందరూ ఎంతో ఖరీదైనవనుకుంటారు కానీ, అవన్నీ కానీకర్చులేకుండా కాసేపు తీరిగా కూర్చుని తయారుచేయచ్చు. పాతగుడ్డలు, పనికిరాని గుడ్డలు పొదుపుచెయ్యచ్చు. కాసేపు తీరిగా కూర్చుంటే రకరకాలుగా మాపేర్ని ఆకర్షించేటట్టుకోవచ్చు. తక్కువ ఖర్చుతోనే ఎక్కువ హోదా నిలబెట్టుకోవచ్చు.

ఎల్. వి. సత్యవతీదేవి, బొమ్మూరు.

Printed and Published for Nageswara Rao Estates (Private) Ltd., by S. Radha Krishna at The Andhra Patrika Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras-1. Editor S. Sambhu Prasad.